Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 111. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 14-го ТРАВНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 14, 1980 No. 111. VOL. LXXXVII.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС В ПЕРШОМУ ДНІ НАРАД ВИСЛУХАВ ЗВІТІВ ГОЛОВНИХ УРЯДОВЦІВ; ОБРАВ ЗЕНОНА СНИЛИКА НА ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА „СВОБОДИ"

Учасники річних нарад Головного Уряду Українського Народного Союзу. Сидять (зліва): головний організатор Василь Оріховський, головний касир мґр Уляна Дячук, головний секретар Володимир Сохан, головний директор для Канади сен. Павло Юзик, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний предсідник д-р Іван Флис, заступниця головного предсідника пані Марія Душник, головні контролери: д-р Богдан Футей, мґр Іван Геврик, проф. д-р Богдан Гнатюк, проф. Іван Телюк і о. мит. Степан Біляк: стоять (зліва): головний радний Андрій Джула, почесний член Йосип Лисогір, почесний член В. Дідик, головний радний мґр Мирослав Кальба, почесний член Богдан Зорич, головний радний Евген Репета, редактор-емерит Антін Драган, головні радні: Михайло Сорока, пані Текля Мороз, інж. Анатолій Дорошенко, пані Галина Олек, проф. Тарас Шмаґала, ред. Василь Дідюк, Роман Куропась, пані Анна Гарас, д-р Аскольд Лозинський, Микола Хоманчук; почесні члени: Роман Слободян, пані Марія Чучман, інж. Степан Куропась, Іван Іванчук, д-р Анна Чопик, Володимир Запаранюк, Ґеновефа Жеребняк і д-р Ярослав Падох.

Кергонксон/Союзівка. — Головний Уряд Українського Народного Союзу у першому дні своїх річних нарад, які почалися тут у понеділок, 12-го травня ц.р., вислухав звітів усіх головних урядовців, а на вечірній сесії обрав Зенона Снилика на головного редактора „Свободи" на один рік.

Річні наради, як уже коротко інформовано, попереджено традиційною уже церемонією віддання пошани патронові УНС Т. Шевченкові біля його пам'ятника. Після відспівання „Христос Воскрес", заінтонованого головним контролером о. митратом Степаном Біляком, наради відкрив о год. 10:30 перед полуднем, головний предсідник УНС д-р Іван О. Флис, вітаючи учасників та виголосивши при тому вступне слово, надруковане у попередньому числі „Свободи". Запропонований д-ром І. Флисом порядок нарад прийнято після короткої дискусії. Так само після короткої виміни думок прийнято, приготований головним секретарем і вже раніше опублікований протокол з попередніх річних нарад УНС. На цьому закінчено першу ранішню сесію цих річних нарад.

На черговій сесії, після полудня, яку відкрив д-р І. Флис і якою опісля проводили на переміну заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний директор УНС для Канади сен. Павло Юзик і заступниця головного предсідника пані Марія Душник, вислухано річних звітів, а радше доповнень до звітів, раніше уже надрукованих та переданих усім урядовцям. Звітували: головні екзекутивні урядовці, головні радні і головні контролери: головний предсідник д-р Іван О. Флис, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний директор для Канади сен. Павло Юзик, заступниця головного предсідника пані Марія Душник, головний секретар Володимир Сохан, головний касир пані Уляна Дячук, головний організатор Василь Оріховський; головні радні: інж. Анатолій Дорошенко, пані Текля Мороз, Андрій Джула, д-р Аскольд Лозинський, проф. Тарас Шмагала, пані Анна Гарас, пані Галина Олек, Василь Дідюк, Іван Одежинський, мґр Мирослав Кальба, Микола Хоманчук, Роман Куропась, Михайло Сорока, Євген Репета; головні контролери: д-р Богдан Футей, проф. Іван Телюк, о. митрат Степан Біляк, проф. д-р Богдан Гнатюк, мґр Іван Геврик.

Крім головних урядовців короткий звіт про стан, розвиток, можливості та потреби Союзівки склав її управитель Володимир Квас. Звітування закінчено заввагами - коментарями деяких із приявних на цих нарадах почесних членів Головного Уряду УНС, а саме: Романа Слободяна, пані Марії Чучман, Володимира Дідика, інж. Степана Куропася, Івана Іванчука, проф. д-ра Ярослава Падоха, Йосипа Лисогора, Ґеновефи Жеребняк, д-ра Анни Чопик, Богдана Зорича, Володимира Запаранюка.

Зголошеннями до дискусії над звітами наступного дня, закінчено пополудневу сесію цього першого дня нарад Головного Уряду і вирішено, щоб спеціяльну вечірню сесію цього першого дня нарад присвятити справі вибору головного редактора „Свободи".

Вечірню сесію, після короткої перерви на перекуску, відкрив головний предсідник д-р Іван Флис, інформуючи коротко про стан у редакції „Свободи", який заіснував після резиґнації обраного на попередніх річних нарадах головного редактора Василя Тершаківця. Інформуючи про теперішній стан в редакції, д-р І. Флис згадав, що між затрудненими тепер в редакції є можливі дві кандидатури, а це ред. Зенон Снилик і ред. Володимир Левенець. Головний предсідник в дальшому подав короткі інформації про обидвох кандидатів — їхній вік, редакційний стаж, освіту тощо, пригадуючи при тому, що ред. З. Снилик уже 18-ий рік затруднений у видавництві УНС, бувши перед тим завідуючим редактором англомовного „Українського Тижневика", а ред. В. Левенець працює у „Свободі" 7 років і в звітньому часі, під час недиспозиції ред. Василя Тершаківця на протязі кільканадцятьох тижнів, виконував обов'язки головного редактора.

Після вияснення цілого ряду формальностей та встановлення, що Головний Уряд вибирає головного редактора на один рік часу, на рекомендацію Головного Екзекутивного Комітету обрано на редактора Зенона Снилика.

На цьому закінчено перший день нарад Головного Уряду УНС. У другому дні нарад передбачені дискусія над звітами, до якої зголосилися майже усі урядовці та інші справи.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ В ЄГИПТІ ЗРЕЗИҐНУВАВ; ЗАПОВІДАЮТЬ ГЛИБОКІ ЗМІНИ

Каїр. — 12-го травня подався до димісії цілий кабінет прем'єра Мустафи Каліль. Кабінет цей, а особливо його прем'єр мали повне довір'я президента Садата. І тому зміни пов'язані з дальшейдучими плянами, чим персональні пересунення на вершку державного проводу в Єгипті.

Зміни мають бути майже на кожному відтинку життя.

Криза на Близькому Сході в останньому часі значно загострилася. Динаміка большевицького наступу в цьому обширі зростає. Москва прикладає усіх своїх сил для скупчування довкола себе тих усіх елементів, які незадоволені сучасним станом. Конфлікти між поодинокими державами в тій полосі в деякому випадку так загострилися, що може дійти до збройного зудару. По обидвох боках іранськоіракського кордону не лише згущується атмосфера й напруження, але обидві держави відкрито підтягають свої кращі частини і побренькують зброєю. Останній напад іранських арабів, які в гострому конфлікті з іранським центральним урядом, на іранську амбасаду в Лондоні завогнив відносини між обидвома країнами, стали бо відомими факти, що це власне іракські чинники організували його. Протиізраїльські сили також останнім часом перейшли до загострених виступів проти Ізраїля. За словами Ясіра Арафата, напад на групу жидів в Геброні, за який відповідальність перебрав на себе Арафат і кермована ним бойова організація Фатег, це є сиґнал до нового етату боротьби з Ізраїлем. Різні події в Сирії, Лівії також виразно вказують на загострення конфліктів.

У політичному житті ісламського світу дуже вагому ролю почав грати релігійний момент. Державний переворот в Ірані й перебрання влади крайніми ісламськими елементами на чолі з Аятоллею Хомейні, який став своєрідним суперарбітром, мусіли збільшити подібні неспокої і в інших ісламських країнах. У Єгипті вже від якогось часу множилися докази активізації ісламських фанатиків, зокрема відомого Ісламського Братерства, що колись відігравало величезну ролю в Єгипті, але опісля було придушене елементами, які перевели були революцію в Єгипті. Власне одним з лідерів тих елементів був толішній старшина Садат.

Революція у Єгипті збудила серед населення великі очікування матеріяльного характеру. Хоч осягів на тому відтинку режимові Садата не бракує, але вони далекі від того, щоб заспокоїти населення. Якщо не піднести життьового стандарту широких мас, а зокрема найубогішої їхньої частини, то вони можуть стати важкою до опанування силою.

Усе це, як вказують інформації з Каїра, мав на увазі Садат, коли приступив до реорганізації кабінету, і мабуть глибших змін у свому режимі. Президент Садат згідно з деякими поголосками мав би сам перебрати пост прем'єра міністрів, або, як подають інші джерела, зліквідувати його на взір американської президіяльної демократії, де президент виконує також функції прем'єра.

Помер Теодор Ґіль — довголітній працівник видавництва „Свободи"

Лос Веґес, Невада. — У п'ятницю, 9-го травня 1980 року тут помер після короткої недуги на 68-му році життя бл.п. Теодор Ґіль, довголітній працівник видавництва „Свободи", який з перервою працював пресманом повних 40 років, прийшовши до цієї установи на працю на 16-му році життя у 1928 році. Від 1-го листопада 1977 р. бл.п. Т. Ґіль відійшов був на заслужену пенсію і виїхав до Лас Веґас, щоб бути ближче свого сина.

Бл.п. Теодор Ґіль

ЗАГАЛЬНИЙ З'ЇЗД „САМОПОМОЧІ" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н.Й. — Цієї суботи, 17-го травня ц.р., тут о год. 9-ій рано в приміщенні Українського Спортового Клюбу при 122 Друга евеню (між 7 і 8 вулицями) відбудеться загальний З'їзд делегатів Відділів ОУА „Самопоміч". Президію теперішньої Управи очолюють: рад. Богдан Ластовецький — голова і д-р Василь Палідвор — секретар.

ДЖОРДЖ БУШ, ПРОТИВНИК РОНАЛДА РЕҐЕНА на номінацію Республіканської партії на пост президента ЗСА, заявив, що він піддержуватиме кандидатуру Реґена, якщо він буде номінований. Однак Буш продовжує передвиборчу кампанію, не зважаючи на те, що він досі здобув заледве 145 делеґатів, а Реґен має запевнених 766 делеґатів.

НОВІ ЖЕРТВИ РОСІЙСЬКО-КОМУНІСТИЧНОГО ТЕРОРУ В УКРАЇНІ

Торонто, Канада (УЦІС). — Нещодавно з України наспіла сумна вістка, що 28-го травня 1979 року, після довголітнього виснаження в московських тюрмах і концтаборах помер довголітній провідний учасник визвольної боротьби ОУН-УПА сл. п. Володимир Казновський. Покійний народився в 1905 році на Івано-Франківщині, був заарештований 12-го грудня 1955 року і засуджений за участь в ОУН-УПА на 25 років каторги. Карався в різних тюрмах і концтаборах, але залишився до кінця незламним і вірним ідеї УССД. Звільнений під кінець березня 1979 року, повернувся до рідного Яремча на Івано-Франківщині цілковито виснажений і без перспектив відзискати здоров'я. Після дев'яти тижнів на „волі" помер. Рідні і друзі належно поховали його на кладовищі в м. Яремче.

Водночас на Захід продісталась вістка, що в с. Верхнє-Синєвидне на Львівщині помер на весні 1979 року довголітній репресований отець-декан підпільної Української Католицької Церкви (УКЦ) бл. п. Зенон Каленюк. Народився отець-декан 1887 році в Галичині, теологію студіював у Римі, а непередодні Першої світової війни був висвячений у Львові Митрополитом Кир Андреєм Шептицьким. По війні якийсь час був душпастирем на Івано-Франківщині, відтак у Пінську очолював деканат, а потім був духовним опікуном жіночого манастиря „Діви Марії" і сповняв обов'язки на „місійному терені в Заріччі". Він був активним учасником Конференції УКЦ в Пінську 1930 року.

Перед Другою світовою війною був священиком в Гошові, а по війні — в Долинському районі. В 1946 році відмовився перейти на російське православ'я, за що був репресований. Обвинувачували його за організування великої прощі вірних до Гошівського манастиря і за співпрацю з визвольним рухом ОУН-УПА, за що довгі роки карався в концтаборах. Після звільнення поселився на Львівщині і далі виконував свої душпастирські обов'язки. В одній хаті обладнав маленьку приватну каплицю-церковцю, де правив Богослужби і навчав молодих духовників. Рівнож з іншими священиками домагався відновлення і леґалізування Української Католицької Церкви.

Поновно заарештований о. Каленюк у 1974 році. Отця декана Каленюка часто лаяла большевицька преса. Обвинувачували його за постійну активну діяльність за поширювання послання Блаженнішого Йосифа І., за те що вірні титулували о. Каленюка „Повноваженим Блаженнішого Кир Йосифа Сліпого", за знайдену в нього націоналістичну літературу та інше. Ввесь час гонений і переслідуваний, о. декан Зенон Каленюк відійшов у вічність. Похоронили його на кладовищі в с. Верхнє-Синєвидне на Львівщині.

Після довгого клопотан-

(Закінчення на стор. 3)

Е. МОСКІ ВІДЛЕТІВ ДО ЕВРОПИ НА ЗУСТРІЧ З МІНІСТРАМИ

Вашінгтон. Державний секретар Едмунд Москі відбувши ряд нарад з високими урядовцями Державного департаменту ЗСА, відлетів до Европи у вівторок, 13-го травня, де відбуде ряд ключевих зустрічів з міністрами закордонних справ країн Західньої Европи та, можливо, коротку зустріч з міністром закордонних справ СССР Андреєм Громиком. Це й було причиною відносно швидкого затвердження Москі Сенатом і заприсяження його на новий пост президентом Джіммі Картером.

Едмунд Москі

Кризові ситуації в Афганістані та Ірані є головними причинами поїздки Москі до Західньої Европи, зокрема відмова союзників ЗСА примінити економічні санкції до Ірану до часу „рішального поступу" в справі звільнення 53-ох американських закладників. Рішення щодо санкцій прийняли союзники ЗСА ще 22-го квітня ц. р., однак з офіційних і приватних джерел повідомляють, що тепер уряди країн Спільного Европейського Ринку і Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) відмовляються від повного примінення санкцій, що мало б увійти в життя вже в суботу, 17-го травня.

Завдання Москі під час зустрічі з міністрами країн НАТО у Брюсселі, Бельгія, повести натиск на них з метою повної солідарности зі ЗСА. Яку тактику примінить Москі і чи йому вдасться намовити союзників до такої солідарности — покищо невідомо.

У четвер, 15-го травня, Москі прибуде до Відня, Австрія, на святкування 25-річчя закінчення окупації тієї країни аліянтами у наслідок Другої світової війни. У тих святкуваннях також візьме участь Громико, і він зустрінеться з Москі, при чому офіційні кола сподіваються, що головною темою розмов буде криза в Афганістані.

Марґарета Тачер — прем'єр Великої Британії прийняла на авдієнції ген. П. і п-і З. Григоренків

Лондон (телефоном). — Прем'єр-міністер уряду Великої Британії Марґарета Тачер прийняла в понеділок, 12-го травня ц. р., на авдієнції ген. Петра Григоренка, відомого правозахисника, голову Закордонного Представництва Гельсінкської групи, і його дружину Зінаїду та розмовляла з ними 45 хвилин. Покищо невідомо, що було темою розмови Григоренків з британським прем'єром, але про цей випадок поінформували англійські часописи, а зокрема „Івнінґ Стандарт" і „Дейлі Телеґраф" та інша газета „Обсерве" надрукувала обширну статтю про ген. П. Григоренка і його діяльність напередодні приїзду до Великої Британії, не подаючи, однак, що він українець.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II ЗАХИЩАЄ СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ І ВІДКИДАЄ УПРИВІЛЕЙОВАНІСТЬ

Папа Іван Павло II в товаристві президента Побережжя Слоневої Кости.

Побережжя Слоневої Кости, Африка. — Ройтерс повідомляє з Абіджану, Побережжа Слоневої Кости, що тут відбулася зустріч і конференція дев'яти католицьких єпископів з тієї і сумежних країн. Папа відбув цю конференцію після того, як відвідав найубогіші поселення того обширу. Була це його остання конференція перед поворотом до Ватикану.

До тієї конференції прив'язують особливу вагу, тому що Папа виступав на ній з підкресленням свого посту Голови Католицької Церкви, а конференція була офіційним форумом.

В цьому свому виступі, який складався з двох частин Папа, виступив дуже рішуче проти тих пороків, що точуть суспільства Західнього світу. Він закликав єпископів, клер і вірних боротися проти матеріялізму, корупції і егоїзму одиниць та суспільних верств. Незрозуміння суспільного обов'язку допроваджує до зарозумілого індивідуалізму, який треба поборювати. Папа засудив тих, які під плащиком формального християнізму на ділі застосовують практичний атеїзм. З особливим притиском виступив він проти привілеїв одиниць, або груп, жадоби матеріяльної наживи й прагнення швидкого забагатіння коштом других, коштом цілого суспільства.

Як під час цілої своєї поїздки так і на тій конференції Папа ще раз підкреслив всебічні загрози, які несе зі собою комуністична доктрини. Комунізм всупереч деяким своїм гаслам топче людину і її людське достоїнство, підпорядковує її диктатурі однієї партії, якої стремлінням є за всяку ціну закріпити своє воло-

(Закінчення на стор. 3)

КОРОТКІ ВІСТІ

В Америці

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД ПРИЗНАВ ДОПОМОГУ в сумі 8,6 мільйона долярів 70-ом громадським організаціям на їхні проєкти для покращання життя у їхніх кварталах. Додатково ще в цьому році буде виасиґнувано 4,5 мільйона долярів, згідно з твердженнями Джіно Бароні, асистента-секретаря Департаменту у мешканевих справах і міського розвитку. Приватний сектор і місцеві уряди мають доложити ще 135 мільйонів долярів у формі допомоги на різні проєкти. З уже нагороджених проєктів 57 є у міських кварталах, а з усіх груп 25 неґритянські, 9 еспаномовні, 8 білі, а решта — це американські індіяни і азійські групи.

В СВОЇЙ ПОЇЗДЦІ ДО ЕВРОПИ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ЧЕРВНЯ ПРЕЗИДЕНТ Картер, крім участи в конференції упромисловлених країн в Венеції, матиме ряд зустрічів і розмов. Між ними Президент відбуде зустріч з Папою Іваном Павлом II.

ЦІЛИЙ РЯД ВЕЛИКИХ БАНКІВ І ОЩАДНОСТЕВО ПОЗИЧКОВИХ інституцій повідомили про обниження процентової стопи на „морґеджові" позики. Першими стейтами, в яких заіснували ці знижки, є південний захід, а в першу черґу Каліфорнія.

НА МІСЦЕ ТЕПЕРІШНЬОГО ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ Едмунда Москі губернатор стейту Мейн, Джозеф Бреннан, назначив Джорджа Мічелла, члена федерального обласного суду і довголітнього дорадника Москі. У каденції залишилось ще два і пів року. Мічелл став екзекутивним асистентом Москі в 1962 році, а відтак очолював комітет за вибір Москі на номінацію Демократичної партії на пост віцепрезидента в 1968 році, і на президента ЗСА в 1972 році. Після вибору президента Джіммі Картера в 1976 році Мічелл був назначений на становище генерального прокуратора Мейну, а минулого року став суддею в цьому стейті.

СЕНАТОР ЕДВАРД КЕННЕДІ, ГОЛОВНИЙ СУПЕРНИК президента Джіммі Картера на номінацію Демократичної партії на пост президента ЗСА, перервав свою кампанію, заповівши переслухання в справі втікачів з Куби й Гаїті. Як відомо, сен. Кеннеді очолює Сенатську комісію судівництва. Він уважає, що адміністрація Картера не випрацювала ясного становища в цій справі, у наслідок чого витворилась хаотична ситуація, яка загрожує населенню стейту Фльорида і самим втікачам. Переслухання почались в понеділок, 12 травня.

ЖІНКА, ЩО ЇЇ МИНУЛОГО ТИЖНЯ ЗААРЕШТУВАЛА іранська влада в Теграні — це Синтія Дваєр з Боффоло, Н. Й. Вона перебуває в Ірані від 10-го квітня ц. р. і плянувала виїхати у неділю, 11-го травня. Згідно з твердженнями її чоловіка д-ра Джона Дваєра, який є професором англійської мови і літератури у стейтовому коледжі у Боффало, його дружина прихильно ставилась до теперішньої влади в Ірані і плянувала призбирати інформації про теперішню ситуацію в тій країні та опублікувати кілька статтей після повороту до ЗСА. Іранська влада обвинуватила її у співпраці з Центральною Розвідчою Службою ЗСА.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Несамовиті відносини

Здичіння у світі, що його найбільшими промоторами і авторами в новітній історії були Йосиф Сталін і Адольф Гітлер, з такими своїми наслідниками і послідовниками, як угандський Іді Амін, лівійський Ґаддафі чи іранський Аятолла Хомейні, те здичіння так довго триває і мало стільки жахливих проявів, що люди привикли до нього, як до чогось нормального. Уряди держав і їхня міжнародна верхівка у постаті Об'єднаних Націй перестали реаґувати на події, які колись ставали наче автоматичними „казусами беллі", причинами до війни, та які схвильовували міжнародну громадську думку. Від 4-го листопада минулого року 53 члени американської амбасади в столиці Ірану Теграні залишаються в'язнями, як засіб політичного шантажу з вимогами, що їх ніяка шануюча себе державна влада не всилі виконати. І коли кілька іранських арабів, противників нинішнього режиму фанатика Хомейні, силою захопили іранську амбасаду у Лондоні, то іранський міністер закордонних справ потвердив те, що давно і кількакратно заявляли державні мужі Америки: що не можна піддатися шантажеві терористів.

На даху будинку на вузькій вуличці в невеличкому місті Геброні на західньому березі ріки Йордану, що колись належав до Йорданії, засілися арабські терористи, які обкидали ручними ґранатами й обстріляли із скорострілів групу молодих ізраїльтян, що верталися із молитов у недалекій синагозі. Згинуло 5 молодих чоловіків, багато поранених. Чи винуватий тут ізраїльський уряд, який — всупереч застереженням і порадам американського уряду та всулереч постанові Ради Безпеки ОН засновує ізраїльські оселі на окупованих Ізраїлем арабських землях, де раніше не було ні одного жида, — чи всю вину скидати на арабських націоналістів-терористів, які такими брутальними засобами протестують проти немудрої політики уряду Менахема Беґіна? Байдуже, хто винуватий, — фактом є, що стався ще один причинок до несамовитої ситуації у сучасному світі. Подібних подій більше. Можна до них зарахувати й засідку афганських патріотів-партизан, ворогів совєтських окупантів Афганістану та слухняних їм прислужників, які повбивали й поранили власних молодих земляків-легкоатлетів, які переводили спортові змагання на території СССР та плянували їхати на Олімпіяду до Москви. А чи не належить до циклу несамовитих подій рішення Міжнародного Олімпійського Комітету, щоби знехтувати заклик американського Президента і таки взяти участь у тій літній Олімпіяді у Москві, даючи таким чином в руки совєтського уряду чудовий арґумент, що світ погоджується із совєтською окупацією Афганістану?

Несамовиту ситуацію у світі створюють не тільки терористи, які тепер мають вже десятки організацій, бож є терористи не тільки організовані московським КҐБ, але й терористи проти кубинського Фіделя Кастра, є терористи, що терором хочуть здобути самостійність для Пуерторіка (фінансує їх Фідель Кастро, який з черги дістає гроші від Москви), є й ізраїльські фанатики-терористи, є мало країн у світі, де немає терористів. Чи в таких умовинах можливе нормальне життя і чи можливе нормування міжнародних відносин дипломатичними взаєминами?

Нелад, хаос, намагання екстремістів, які всюди становлять меншість в народі, бо більшість таки лине до миру, спокою і правопорядку, такі відносини відбиваються і на світогляді та настроях частини американського суспільства. У Вашінґтоні й інших містах відбуваються демонстрації проти реєстрації молодих чоловіків, здатних до військової служби. Під'юджують їх безумовно совєтські провокатори, бо військова слабість Америки — це сила і ґарантія перемоги Совєтського Союзу. Чи ті молоді люди, які присягають публічно, що не слухатимуть поклику до військової служби, здають собі справу, що значить їхній „пацифізм", чим грозить цілій їх рідній країні послаблення збройної сили? Чи вони не розуміють, що захоплення американської амбасади в Теграні і в'язнення „закладників" прийшло виключно тому, що впав міжнародний престиж Америки з хвилиною, як на перше місце збройної потуги висунувся Совєтський Союз?! Переживаємо важкі, прикрі часи. Тільки віра у вищість добра над злом каже сподіватися зміни на краще.

Я. Гайвас

СУСПІЛЬНІ СИСТЕМИ СТАРІЮТЬСЯ ТАКОЖ

У Менчестері страшить

Коли ви вийдете з залізничної станції в Менчестері і головною вулицею ввійдете в колишню промислову дільницю, вам робиться ніяково. Довгі ряди старих, без життя, без людської метушні, з червоної цегли фабричних будинків, з забитими, понадломлюваними брамами, з чорними ямами вибитих вікон — страшать. Сьогодні — це цвинтарище, а колись тут пульсувало життям, гриміло текстильними, металообробними й іншими машинами, кипіло людською діяльністю, чим власне славився Менчестер на цілий світ. Він був не тільки промисловим осередком, але своєю господарською силою і динамікою він став символом індустріялізації, столицею фабричних ґіґантів, підприємчивости, сміливих ініціятив, що опоясували світ, яким не було меж.

А сьогодні він постарівся, як і ті будинки з червоної цегли. Сьогодні він і далі промислове місто, але не промисловий центр, не символ господарського розмаху, а тільки один з англійських промислових осередків, яких більше в тій учорашній імперії. Як постарілися і ті інші, як, наприклад, Бредфорд, колись столиця торговлею вовни, з біржі, розгалуження якої розходилися по всьому світі. Сьогодні ще тільки в старій частині міста красується будинок біржі, що нагадує колишні великі часи, блискуче минуле, яке почалося ще приблизно в першому тисячолітті нашої ери, промисловим осередком стало за короля Генрі УІІІ, а на наших очах сходить до значення... гарного провінційного міста.

Де причини сучасного господарського стану?

Господарське життя промислових країн, зокрема англосакських, ЗСА і Англії в занепаді. Економісти, зокрема в ЗСА, де їх так багато намножилося, шукають вияснення тому дивному стану. Одначе про якісь загально прийняті погляди й оцінки ще заскоро говорити. Одне, в чому майже всі погодилися, це назва існуючого стану господарського життя: стаґфляція. Комбінація двох слів: стаґнація і інфляція. Та воно не тільки комбінація двох слів, але двох практичних виявів господарського життя, ще й до того протилежних собі. Дотепер історія економіки вчила, що коли є стаґнація, господарський застій, то її повинна супроводити дефляція — брак гроша, збільшений попит на нього і зменшена його подажа. Знов інфляція надмір грошей, зріст цін має йти з „бумом" значущим підйомом господарського життя. Теорія економіки зформулювала ряд „об'єктивних законів", які мали б це зумовлювати. А тепер вийшло навпаки: теорії й історії: стаґнація получилася з інфляцією. Виявилося, що, не зважаючи на двісті років від появи „Багатства Народів" Адама Сміта (1776), тобто двісті років наполегливих наукових дослідів економічного життя, у яких брали участь талановиті й ґеніяльні дослідники, виник господарський стан, якого вони ні не передбачували, ні не всилі покищо сприйнятливо для всіх здефініювати, ні намітити шляху виходу з нього.

Затрата соціяльної динаміки

Перед недавнім часом появилася на американському книжковому ринку книжка професора університету в Мериленд Манкура Ользона п. з. „The Logic of Collective Action". Та книжка не привернула до себе великої уваги. В ЗСА появляється так багато високоякісних книжок, зокрема з економіки й суспільствознавства, що тільки найкращі з них привертають до себе особливу увагу. Щойно дальша книжка цього самого автора привернула до себе велику увагу, заки вона вийшла на книжковий ринок. Ще в манускрипті, а опісля в передплаті вона викликала численні коментарі, а навіть сенсацію. Книжка — ця — „Evolutionary Approch to Macroeconomics". Тепер і перша книжка проф. Манкура Ользона стає популярною. Проф. М. Ользон переводить аналізу господарської ситуації із зовсім нової точки зору і доходить до нових висновків.

На його думку, а на це він наводить багато прикладів і арґументів, причини сучасного економічного стану не тільки економічного порядку, а соціяльного, або соціо-економічного. Сучасний нездоровий стан економіки в Англії і ЗСА виріс на тлі затрати соціяльної динаміки як робітництва і його профспілок так і світу підприємців. Їхні керівні кола „не штурмують нових висот", але обороняють набуті права й привілеї. І великі, сьогодні мультинаціональні, спілки і їхні „противники" профспілки робітників знають одне: за всяку ціну зберегти для себе здобуте, а якщо можна то й збільшити його. А тому що ті обидва протилежні чинники такі міцні та ще й на засиджених позиціях, то нікому їм протиставитися. Тим більше що в потребі вони завжди знайдуть дороги, щоб себе взаємно підтримати.

У Німеччині, Японії, та в

(Закінчення на стор. 4)

Володимир Душник

МИРОВА КОНФЕРЕНЦІЯ У ПОЛЬСЬКІЙ ОЦІНЦІ

(Польський журнал про спір на Мировій Конференції в Парижі в 1919 р.)

Найновіше число (весна, 1980) престижевого польського журналу в англійській мові, „Поліш Рев'ю", помістила дуже цікаву статтю про польсько-український спір на Мировій Конференції в 1919 році в Парижі, що її написав Лоренс Дж. Ожел, мабуть, польського походження. Стаття затитулована, „Гарячо-Спірна Справа: Східня Галичина на Паризькій Мировій Конференції, 1919". Стаття приносить дуже багато загально незнаних фактів, що вказує на пильні дослідження автора, який зумів винайти численні меморіяли, дипломатичні ноти та інші матеріяли в різних архівах урядів колишніх держав Антанти.

У загальному стаття робить враження, що її автор об'єктивно підійшов до справи, хоча тут і там його інтерпретації деколи зраджують певне відхилення від його наміру бути об'єктивним. Наприклад, пишучи про Західню Українську Народню Республіку (ЗУНР), він називає її „Західньою Українською Республікою" та додає також знаки наведення, хоча він цього не робить у випадку польської держави чи навіть при згадці Української Народньої Республіки (УНР) в Києві. Також, серед його 46-ох різних джерел ми знаходимо лиш одне українське джерело, а саме книжку проф. Дж. Решетара, „Українська Революція". Усі інші джерела походять із польських і альянтських архівів.

Одначе, його стаття у великій мірі є видержана в тоні наукової об'єктивности; стаття має також наукове та публіцистичне значення, бо подає масу незнаних джерел, що їх можуть евентуально використати українські автори.

Доля Східньої Галичини була в руках чотирьох переможних держав Антанти — ЗСА, Англії, Франції й Італії, що називали себе Головними Союзними й Об'єднаними Потугами. Серед тих чотирьох потуг, тільки Англія виказала певне зрозуміння та навіть симпатію для українців у Східній Галичині, зокрема, та для всіх українців взагалі.

Обурюючим для кожного українця і українки буде факт, що державний секретар ЗСА, Роберт Лянсінґ, був явно ворожим супроти українців та їхніх змагань до самостійности, кажучи, що „українці є недозрілі до самовизначення". У своєму меморіялі до президента Вільсона він пропонував, щоб Україну „включити в державу російської федерації, до якої повинні бути прилучені ці території колишньої австро-угорської імперії, в яких русини переважають"...

З другого боку британський прем'єр-міністер Дейвід Льойд Джордж „запитував, чи це було безпечно заявляти, що Галичина була польською територією", і безнастанно твердив, що „поляки, а не українці були агресорами в Східній Галичині".

У статті згадується, що армія ген. Й. Галлєра була вислана в Галичину для „недопущення анархії" в Польщі, хоч з інших джерел знаємо, що польська делеґація в Парижі ужила арґументів, що армію ген. Галлєра вжито тільки проти большевиків в Парижі, а не проти українців. У статті українців часто обвинувачується у тому, що вони „часто зривали перемир'я на фронті" і „кооперували" з большевиками і німцями!

У Парижі, як відомо, були дві українські делеґації на Мировій Конференції — одна під головуванням Григора Сидоренка, представляла Українську Народну Республіку в Києві, і друга, під проводом д-ра Василя Панейка, була вислана урядом Західньої Української Народньої Республіки. Одначе, д-р Панейко, та його помічник, д-р Арнольд Марґолін, заступник міністра закордонних справ в уряді Симона Петлюри, переговорювали в імені всієї України, а головно вони піддержували цю лінію у своїх розмовах з державним секретарем ЗСА Лянсінґом, який постійно відповідав, що „Америка не була схильна піддержувати незалежність України".

Представники Америки, Франції та Італії старалися переконати українців, щоб вони дійшли до „порозуміння" з Денікіном і Колчаком.

Вкінці Альянтська Рада приняла французьку пропозицію віддати Східню Галичину на 25-літній польський мандат. Навіть тоді, Велика Британія настоювала, щоб забезпечити українцям в Галичині право на самовизначення.

Після польсько-совєтської війни в 1920 році, уряд Ю. Пілсудського підписав з Москвою договір в березні 1921 в Ризі, Латвія, вставляючи польсько-совєтську границю на річці Збруч.

Це історичний факт, що Польща не тільки не додержала свого зобов'язання відносно автономії для українців, але Варшава також зломила союз, що його підписали у столиці Польщі Ю. Пілсудський і С. Петлюра.

Було б побажаним, щоб хтось із українських істориків взявся до праці над питанням польсько-українського спору на Мировій Конференції в 1919 році в Парижі і представив український аспект цього спору.

ПОГЛИБЛЮЄТЬСЯ СПІВПРАЦЯ ЗСА—КИТАЙ

У січні Гаролд Бравн, секретар Оборони в кабінеті президента Картера, відбув довшу візиту в Китаї. З ним була група американських експертів, які вивчували китайську оборонну систему, її недоліки й потреби. Особливо повчаючим для них були зимові маневри великих китайських з'єднань. Американські експерти ствердили з одного боку високу якість боєздатности китайського вояка, його витривалість і тактичні вміння, але з другого боку впадала в очі відсталість їхньої зброї, воєнного устаткування, а головно брак модерних засобів зв'язку. На підставі тих спостережень і спільних висновків представників обидвох сторін пороблено списки оборонних потреб Китаю. Американці бо застереглися, що згідні постачати Китаєві тільки засоби оборонного характеру, а не наступального, офензивного.

У травні прибуває до Вашінґтону китайська місія на чолі з віцепрем'єром Ґенґ Біяо, керівником державної безпеки Китайської Народної Республіки. Віцепрем'єр Ґенґ Біяо продовжуватиме розпочаті в Пекіні Гаролдом Бравном розмови, метою яких буде договоритися у справі дальшого американського постачання Китаєві засобів оборони. Запотребування Китаю у цьому відношенні приспішено зростає з огляду на зростаючу совєтську загрозу. Покищо темпо зросту російської загрози Китаєві сповільнилося завдяки заанґажуванню російської мілітарної машини й усіх засобів на відтинку Середнього Сходу — Афганістан, Іран, Пакистан, — але це зміниться, коли тільки Москва зконсолідує здобуті позиції в тому обширі.

В Китаї є необмежене запотребування на засоби військового транспорту, починаючи з вантажних автомашин, а кінчаючи різними спеціялізованими виробами, гелікоптерами, всіх засобів комунікації й зв'язку, а головно модерних радарів. Не говорячи вже про модерні літаки. Ціле летунство Китаю, як цивільне так і військове, далеко позаду технічно й промислово передових країн, до яких належить також СССР.

Американські компанії, які все те продукують, виявили бажання зустріти Ґенґ Біяо і для цього влаштовують для нього відвідини в центрах своєї продукції.

Приспішеному розвиткові американського оборонного постачання до Китаю стоїть на перешкоді не лише постійно зростаючий натиск і погрози з боку Москви, але також платничі можливості Китаю. Китай потребує величезних фінансових засобів для піднесення роками занедбаної господарки.

ПОЛЯКИ В КРАЮ І В СВІТІ ВІДЗНАЧАЮТЬ КАТИНСЬКИЙ МОРД

Варшава. — В квітні цього року минуло 40 років від морду польських старшин у катинському лісі, на Білорусі. В той же самий час зникли тисячі польських старшин у таборах у Старобільську на Харківщині і Осташкові. Разом понад 15 тисяч старшин воєннополонених, які були в большевицьких руках, частина навіть таких, що здалися добровільно, а з інших малохто протиставився большевицьким відділам, які напали на Польщу ненадійно після договору з Гітлером.

Своєю жорстокістю, нелюдяністю і перфідністю катинський морд ледве чи має рівню в світі. Він є свідоцтвом до чого може впасти людина і людський колектив під впливом людоненависницької доктрини комунізму.

Комуністичний варшавський уряд, подібно як і київські московські маріонетки, які також замовчують такі самі морди цивільного населення у Вінниці 1938 року, або морди в'язнів під час большевицького відвороту 1941 року, не згадуючи вже розшалілого червоного терору в Україні в часі різних чисток, замовчує ту жахливу дату. Але населення Польщі щораз голосніше говорить про неї. Цього року, мабуть вперше від заіснування комуністичної Польщі, поляки в краю про це одверто заґоворили. Комітет Суспільної Самооборони „КОР" видав у Варшаві широко розповсюдив звернення у цій справі. В цьому зверненні читаємо: „Квітень 1940 є місяцем, з якого походять останні листи, вислані помордованими в'язнями з Козєлска, Старобільска і Осташкова...Досьогодні незнане число розстріляних у катинському лісі, досьогодні невідомо, де є гроби полонених із Старобілська і Осташкова... Ніхто не повірив примітивним брехням совєтської пропаґанди, що намагалася перекинути відповідальність за катинський морд на гітлерівців, які відповідають за інші морди, але не за ці; одначе вже давно питання, хто доконав цього злочину знайшло свою відповідь. Та його винуватці ніколи не були покарані, ніколи проти них не ведено слідства в СССР... Домагаємося... виявлення і покарання винних... Влада Польської Народної Речипосполитої не тільки не змагає до виявлення правди про катинський злочин, але й інших злочинів народовбивства, доконаних Совєтським Союзом, але навпаки... Взиваємо наших співгромадян в краю і на поселеннях до гідного відзначення сумної річниці Катиня...

Не менш гідний пастирський лист видала ієрархія польських католиків на еміґрації. Пастирський лист підписав кардинал Владислав Рубін і єпископ Щепан Весоли. В цьому пастирському листі читаємо: „...Тисячі полонених загинули в різних місцях і тільки частину з них знайдено в катинських гробах. Тому назва Катинь охоплює смерть усіх воєнних полонених, помордованих у Совєтському Союзі... Пам'ятаймо про сотні тисяч помордованих у різних місцях гітлерівської катівні. Ми мусимо про них пам'ятати, бо це частина історії нашого народу. Але так само мусимо пам'ятати про тих, що погинули в різних місцях совєтських катівень, бо вони також є частиною історії нашого народу...Історія батьківщини — це історія людей, тому історія Батьківщини є також писана гробами... Вони бо свідчать про минуле Народу, який саме через мученичу смерть помордованих і поляглих синів має право до повної волі і самостійности".

Л. Дончук

ДОЧКА „ВЕЛЬМОЖІ"

(2)

Одного дня, коли свекруха була сама в кімнаті, Ганнуся підійшла до неї і тихенько (бо й стіни мають вуха) спитала:

— Мамо, чи ж ви вірите, що наш Іван ворог народу? всі знайомі, та й батько теж вмовляють мене, що мій чоловік ворог свого народу і я мушу з ним розвестися, від нього відректися...

— Ні, дитино, Іван ніколи не був ворогом свого народу, він любить свій народ. Коли під час голоду його посилали на село, то він приїхав звідти хворим. Не спав ночами, все ходив у кімнаті з кутка в куток, як звір у клітці. Їсти не хотів, я боялася, щоб, крий Боже, не збожеволів. Отож зв'язався з тією партією... — в саме вухо прошепотіла свекруха невістці.

На сходах почулися кроки і Ганнуся швидко вийшла з кімнати.

Скоро після арешту чоловіка, Ганнусю покликали до секретаря комсомолу й наказали віддати комсомольський квиток, вона, як дружина „петлюрівця" не гідна належати до цієї організації. Трохи пізніше її викинули з інституту. Та вона вперто не хотіла відректися заарештованого чоловіка.

Минав тиждень за тижнем... Восени Луця заслали на Далекий Схід з вироком: „10 лет строгой ізоляції, с конфіскацієй імущества, без права перепіскі". Ходили тоді чутки, що в'язнів з таким присудом, звичайно розстрілювали, а лише „про людське око" писали, що засилають до концтаборів.

Останній час Ганнуся заприятелювала з дружиною іншого заарештованого партійця, з Лідою Сомик. Її чоловік працював на дуже відповідальній посаді, а пізніше теж був заарештований, як „буржуазний націоналіст". Сам він був з Галичини, повірив, як і чимало там тоді вірили, що існує „Совєтська незалежна Україна", та й перейшов нелеґально кордон допомагати большевикам будувати „Самостійну Українську Державу". Приїхав він до столиці, одружився з харків'янкою і жив при жінчиній родині.

Після арешту їхніх чоловіків, Ганнуся часто зустрічалася з Лідою. Вона все намагалася дізнатися, чи ж їхні чоловіки „петлюрівці" — дійсно є ворогами народу. Ні з ким іншим Ганнуся не могла про це говорити, тільки з такою ж, як і сама, дружиною політв'язня.

Ліда, що не належала ні до Комуністичної партії, ні до комсомолу, не була так засліплена партійною пропаґандою, знала більше про націоналістів, і, після розмов з нею, Ганнуся вже перестала вірити, що ті, яких називали „петлюрівцями", були ворогами народу.

Одного дня Ганнуся пробувала поговорити з Лідою по телефону, та її мати розгублено відповіла, що Ліда виїхала десь і невідомо, коли повернеться. Свекруха ж принесла з фабрики новину, що арештовують дружин засланих комуністів. Тоді Ганнуся зрозуміла, що Ліда також арештована, але мати її не могла цього сказати.

З того часу Ганнуся стала готуватися до свого арешту. Почала радитися з свекрухою та Настею, як рятувати дитину від „Сирітського будинку", бо коли б його маму заарештували вночі, як бабуся буде на праці, то Влодика обов'язково заберуть до „сиротинця", Настя ж, як стороння особа, не мала б права записати його на свою відповідальність.

Так порадившись, Влодика клали в ліжко вдягненим, щоб при потребі, його швидко можна було б загорнути в теплу одежу й винести з будинку. Настя мусила б віднести дитину до Ганнусиного батька, сподіваючись там перебути ніч, а ранком повернутися з дитиною додому, коли свекруха прийде з роботи, та зможе піти до міліції і записати внука на себе.

Не довго довелося чекати. Одного пізнього вечора, після 11-год. у двері Луців застукали. На запит „хто там" була відповідь: „Двірник". Звичайно, коли НКВД ішло заарештувати, то брали з собою чоловіка, який працював при будинкові.

Ганнуся відповіла нібито спокійно:

— Зараз відчиню! Щось на себе накину...

Тим часом Настя тихенько вийняла Влодика з ліжка, загорнула в теплу одежу і вислизнула з кухні на сходи. Їй пощастило непомітно спуститися з п'ятого поверху і скоро вже вона була за брамою, що ніколи не замикалася. На щастя ніч осіння була досить тепла.

Хоч до будинку, де мешкав Мірошник було далеченько, то Настя боялася їхати трамваєм, щоб не зустріти когось, хто її знає, а тому пішла пішки з дитиною, яка спокійно спала на її руках. Йти було не легко, бо Влодик був уже величенький, але небезпека піддавала сили, гнала Настю і вона не відчувала тягару на своїх руках.

Без неприємних пригод дійшла до будинку відповідальних партійців, пройшла через браму і по задніх сходах піднялася на 4-ий поверх та й постукала тихенько в двері. „Вельможа", який ще не спав, відхилив двері, побачив Настю з дитиною на руках і незадоволено спитав:

— Ти чого прийшла?!

— Ганнуся попросила, щоб ви нам з Влодиком дозволили побути у вас до ранку, поки бабуся повернеться з роботи... Ганнусю прийшли заарештувати... — тихенько пояснювала Настя.

— Що?! — по гадючому зашипів „вельможа". — Ти мала нахабство принести мені це петлюрівське щеня?! Неси його куди хочеш, нехай іде туди, куди потрапили його батьки. Геть з моїх очей! — Зачинив двері й чути було, як замкнув на ключ.

Настя розгубилася... Що ж їй робити?! Тут, на сходах небезпечно, та ще й в будинку, де мешкають відповідальні партійні працівники. Тихенько спустилася вниз по сходах і тут відчула втому: руки боліли, ноги, нібито не могла більше рухатися. Але почуття обов'язку перемогло втому, вона вийшла на вулицю і глухими провулками поплenталася в напрямку дому.

Став накрапати дрібний дощик. Влодик прокинувся, поворушився, та почув біля себе ласкавий Настин голос і знову спокійно заснув. Замотала його щільніше своїм теплим плащем і попростувала далі.

Час від часу, почуваючи, що вже не всилі йти, Настя сідала на сходах невеликих будинків трохи спочити, але довго сидіти боялася, щоб не показалося комусь підозрілим. Вона вже приготувала відповідь, коли б її запитали, чому вона ходить вночі по вулиці з малою дитиною на руках, вона скаже, що дитина захворіла і несе її до лікаря.

Так проблукала майже до ранку, а коли побачила на годиннику, що ось-ось мусить приїхати додому бабуся, підійшла ближче до їхнього будинку, заховалася в темний куток й слідкувала, коли Луциха вийде з трамваю.

Вже благословлялося на світ, але вулиці були ще безлюдні. На Настине щастя, бо у неї вже забракло сил носити дитину, вона пізнала постать бабусі, як вона виходила з трамваю, коли підходила до вхідних дверей, Настя тихенько гукнула: „Бабусю!"

Та рвучко повернулася й пішла на зустріч Насті.

— Що, вже забрали? — тільки й запитала.

— Так! — відповіла, вірний друг, Настя. Більше нічого не сказала, аж поки не прийшли в приміщення. Там було все порозкидувано, як видно, робили обшук.

— Чому не пішла з дитиною до його діда?

— Ходила... Він нас прогнав із своїх очей...

Настя розповідала і вони обидві плакали, не розуміючи, як це могло бути, що рідний дід не пошкодував маленького внука і вночі прогнав його від своїх дверей на вулицю.

Вдень бабуся пішла зі своїми документами фабричної робітниці до відділу міліції і там записала на свою відповідальність „петлюрівське щеня".

НОВІ ЖЕРТВИ...

(Закінгення зі стор. 1)

ня родини, 13-го лютого 1980 року політв'язня Мирослава Симчича перевезли з Пермського табору в табір Запорізької области — недалеко його дружини.

Мирослав Симчич народився 1923 року на Івано-Франківщині. Був арештований в 1949 році, обвинувачений в участі в ОУН-УПА і двома вироками засуджений на 30 років ув'язнення. Після відбуття половини вироку був звільнений, одружився і став батьком двох синів. Але по чотирьох роках на „волі" його поновно заарештовано, щоб досиджувати присуд. Його рідний брат теж карався 20 років у концтаборах за участь в ОУН.

ЖЕРТВИ ЗА ЧУЖІ ІНТЕРЕСИ

З України надходять щораз більше вісток про українські жертви у зв'язку із московською агресією на Афганістан. Туди вислано окупаційні війська совєтської армії, в яких є змушені служити українці та молодь інших не-російських народів.

На основі перевірених джерел стверджено, що кожного місяця до обласних міст України привозять десятки запечатаних цинкових трун (із забороною їх відкрити), в яких містяться тіла вбитих вояків, що їх погнали в Афганістан вмирати за московські інтереси. Відомо, що національні афганістанські повстанці не беруть у полон ворожих вояків, хоча тих, які переходять на їхній бік, приймають у свої лави, щоб разом воювати проти спільного ворога.

Недавно продісталися вістки, що до Львова привезли 70 цинкових трун для переслання їх до місцевостей, звідки походять убиті українські вояки, щоб там їх поховати. Ще більше число цих трун попривозили до Києва й інших міст України. Це черговий злочин супроти українського народу, який слід поставита на рахунок російських комуністичних імперіялістів і гнобителів.

Комітет для вшанування

30-ліття

ГЕРОЙСЬКОЇ СМЕРТИ ГЕН.-ХОРУНЖОГО

ТАРАСА ЧУПРИНКИ-ШУХЕВИЧА

влаштовує під протекторатом УККА

в неділю 18-го травня 1980 р. в год. 6-ій веч.

при 240 Гоп Ав. Пассейк Н.Дж. в Українській Централі

Святочну Академію

Святочну доповідь виголосить п. Богдан Гаргай

Мистецьку програму виконає молодь СУМА і Пласту.

До численної участи запрошуємо молодь і громадянство

Вступ 3 дол. сеньори 2 дол. Комітет.

В цей самий день, в місцевих Українських Церквах будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ І ПАНАХИДИ

за спокій душі

ген.-хор. ТАРАСА ЧУПРИНКИ

Повідомляємо Духівництво й Вірних УАПЦ та всіх українців, що

ПІДНЕСЕННЯ О. ІГУМЕНА ПАВЛА (ЯМНЯКА)

до Сану Архимандрита УАПЦ

відбудеться — завдяки доброзичливості пароха о. Митрата ВОЛОДИМИРА БІЛИНСЬКОГО і ЙОГО ДУХОВНОЇ ВЛАДИ

в Українській Католицькій Церкві СВЯТИТЕЛЯ МИКОЛАЯ при 214 Президент Ст. і Лексінгтон Авеню, ПАССЕЙК, Н. Дж.

в неділю, 18-го травня 1980 р. Б.

Урочисту АРХИЄРЕЙСЬКУ БОЖЕСТВЕННУ ЛІТУРГІЮ в сослуженні Духівництва відправить **ПРЕОСВЯЩЕННИЙ ВЛАДИКА ПЕТРО,** Єпископ Січеславський і довершить чин піднесення.

Зустріч Архипастиря о 11-ій год. ранку, Літургія о год. 11:15 ранку.

На БЕНКЕТ, що відбудеться після відправи, треба наперед зголошуватися на телефон (201) 694-4128.

До участи в спільних молитвах і бенкеті щиро запрошує всіх

МАЛА РАДА УАПЦ (Соборноправної) в США

Український Конґресовий Комітет Америки
Відділ у Бостоні, Масс.

запрошує Громадянство Бостону й околиці на

ЗУСТРІЧ

з Проф. Валентином Морозом

в неділю, 18-го травня 1980 р., о год. 3-ій по пол.
в парафіяльній залі Христа Царя
при 146 Forest Hill вул., JAMAICA PLAIN, Mass.

УПРАВА ВІДДІЛУ УККА в БОСТОНІ

Українське Патріярхальне Товариство — Відділ Нюарк-Ірвінґтон

влаштовує

КОНЦЕРТ в ПОШАНУ ЇХ СВЯТОСТИ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА І

УЧАСТЬ БЕРУТЬ:

о. ТАРАС ЛОНЧИНА — Святочне слово; Хор „ДУМКА" — Ню Йорк, диригент С. КОМІРНИЙ, фортепіяновий супровід Е. ПАЛІЙ; МАРТА КОКОЛЬСЬКА-МУСІЙЧУК — сопрано; Л. КРУШЕЛЬНИЦЬКА — рецитація; ДАРІЯ ГОРДИНСЬКА-КАРАНОВИЧ — фортепіян; В. ТРИТЯК — віольончеля, фортепіяновий супровід — Т. БОГДАНСЬКА.

На Концерті буде присутній Достойний Гість з Риму Архимандрит о. д-р ЛЮБОМИР ГУЗАР

Вступ 5.00 дол. від особи.

Субота, 17-го травня 1980 року, год. 7-ма веч.
Заля УНДому, 140 Проспект Авеню, Ірвінґтон, Н. Дж.

Управа Української Вільної Академії Наук у США

повідомляє, що

в суботу, 17-го травня 1980 року
в приміщенні Українського Інституту Америки
(2 Іст 79-та вул., Ню Йорк, Н. Й.)

відбудеться

УРОЧИСТЕ ВІДЗНАЧЕННЯ 30-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК у США

ПРОГРАМА:

1-3:00 год. по полудні — ПЕРША ЧАСТИНА

Відкриття .... ЯРОСЛАВ БІЛІНСЬКИЙ *(Делаварський університет)*
„Що таке історія України?" .... ОМЕЛЯН ПРІЦАК *(Гарвардський університет)*
„Із спостережень над творами Г. Сковороди" .... ЮРІЙ ШЕВЕЛЬОВ *(Колюмбійський університет)*
„Українська Гельсінкська Група" .... ЯРОСЛАВ БІЛІНСЬКИЙ *(Делаверський університет)*
Керівник Першої частини .... ОЛЕГ ФЕДИШИН *(Стетен Айленд коледж, Міський університет Ню Йорку)*

3-4:00 год. по полудні — ДРУГА ЧАСТИНА

„30 років праці Академії" .... ВАСИЛЬ ОМЕЛЬЧЕНКО *(Гантер коледж, Міський університет Ню Йорку)*
Привітання

4-4:30 по полудні — МИСТЕЦЬКА ЧАСТИНА

ЛІНА БЕЛЮЦ .... Художнє читання
Т. Шевченко, Л. Костенко, В. Симоненко
ЮЛІЯНА ОСІНЧУК .... Фортепіяно
Ноктюрн оп. 9 — М. Лисенко, 4-те Скерцо оп. 54 — Ф. Шопен, Гуцульська фантазія — Ю. Осінчук.

4:30 — 7:00 год. веч. — ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ з ПЕРЕКУСКОЮ

Вступ 10 дол. від особи, студенти і пенсіонери 5 дол.

ПАПА ІВАН...

(Закінгення зі стор. 1)

діння. Взагалі всіляка диктатура несе зі собою поневолення й несправедливість а прикладів цьому не бракує також в Африці, — заявив Папа.

З другого боку Папа підкреслив ті позитивні принципи, які мусять бути на кожному кроці видвигані й хоронені католицьким світом. Серед них на одному з перших місць стоїть право кожного народу жити своїм самостійним життям, розбудовати свою культуру на основі вартостей даного народу, вартостей які питомі поодиноким народам. Папа закликав до збереження традицій і надбань попередних поколінь, всього того, що йому загрожує комунізм у самій основі. Вимога справедливого поділу й користування матеріяльними добрами мусить консеквентно переводитись в життя. Багатства народів мусять бути справедливо поділені й використовувані всіми членами даного народу, а не тільки упривілейованими одиницями.

В змаганні до здійснення тих вимог кожен нарід може розраховувати на допомогу найвищих церковних чинників. Так само Католицька Церква буде боронити права всіх народів і людей на релігійну свободу, на вільне практикування релігійних обрядів і обичаїв. „Кожна державна влада, яка має на увазі добро народу і добро людства завжди матиме повну підтримку і активну співпрацю Католицької Церкви", — підкреслив кількакратно Папа Іван Павло II.

„Сучасність"
Об'єднання Українських Письменників „Слово"
Нью-Йоркська група

запрошують Вас на

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР

недавно прибулого на Захід українського поета

МОЙСЕЯ ФІШБЕЙНА

ПРОГРАМА:

ЮРІЙ ШЕВЕЛЬОВ: Відкриття.
МОЙСЕЙ ФІШБЕЙН: Читання віршів та поетичних перекладів; розповідь про сьогоденне літературне життя в Україні.

Вечір відбудеться

в неділю, 18 травня 1980 р., о год. 4-ій по пол.
в Українському Інституті Америки
2 East 79th Street, New York, N.Y.

По закінченні програми — товариська розмова при перекусці
Вступ: 4.00 дол.

Вступайте в члени УНС!

Український фестиваль у Ню Йорку матиме різноманітну програму

Ню Йорк. — Український фестиваль, що його влаштовує церква св. Юра в Ню Йорку, відбудеться 16-го, 17-го і 18-го травня на 7-ій вулиці між Першою та Другою евеню.

В програмі Українського фестивалю візьмуть участь між іншими: дівочий хор „Жайворонки" при осередку СУМА в Ню Йорку; Ольга Гірняк, сопрано; Євген Титла, тенор; танцювальна група „Верховинці" при осередку СУМА в Ню Йорку; ансамбль Школи Кобзарського Мистецтва; хор „Молода Думка"; Балетна Школа пані Роми Прийма-Богачевської; Студія Народного Українського Балету; танцювальна група осередку СУМА в Йонкерсі; бандуристи з Гемпстеду та Ляриса Магун-Гурин, сопрано.

Програма відбуватиметься в п'ятницю — год. 7:30 вечора, в суботу — год. 2:00 по полудні і 7:00 вечора, в неділю — год. 1:30 і 4:00 по полудні.

Крім програми різні українські установи, організації та товариства будуть влаштовувати виставки, продажі виробів народного мистецтва, україмських страв, печива тощо.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЕДМУНД МОСКІ ВІДКЛИКАВ амбасадорів ЗСА до Ізраїля і Єгипту на наради в справі переговорів щодо самоуправління палестинців. Також повернувся до Вашінгтону Сол Лiновіц, спеціяльний відпоручник президента Джіммі Картера для справ Близького Сходу. Ще в половині минулого тижня президент Єгипту Анвар ель-Садат перервав переговори поміж представниками Ізраїля і Єгипту, уважаючи, що вони застрягли на мертвій точці. Питання самоуправління палестинців мало б бути вирішене до 26-го травня ц. р. Ходять чутки, що з уваги на внутрішню ситуацію, Садат перебере на себе обов'язки прем'єр-міністра, бо уряд Халіля уступив.

СОВЄТСЬКА ПРЕСА ЗАГОСТРЮЄ ПРОПАГАНДУ ПРОТИ ПАКІСТАНУ, закидаючи йому вишкіл та озброювання і висилку афганських партизанів на боротьбу з совєтськими військами. Інструкторами афганських партизанів, згідно з повідомленнями совєтської преси, мали б бути китайські старшини й підстаршини та експерти партизанської боротьби. Вони мали вишколити й узброїти сильний відділ афганських партизан, який переломив большевицькі граничні запори й вдерся внутро Афганістану, де опанував на якийсь час столицю провінції Тахар, Талікан.

ВАРШАВСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД на зміну пробує „медової тактики" в стосунку до польської католицької церкви. По довгій боротьбі влада врешті-решт погодилася на те, що студенти богословії не відбуватимуть військової служби, а частині священників, які працюють в церковній адміністрації (їх є около шість тисяч) признано право на емеритуру, з чого вони дотепер були виключені.

Ділимося сумною вісткою
зі всіма Приятелями і колишніми Мешканцями м. Підгайці,

що дня 7-го травня 1980 року в Европі,
відійшов у Вічність на 69-му році активного життя,

наш Дорогий БРАТ

бл. п.

МИРОСЛАВ ВОЗНЯК

Опечалені сестри — ГАЛИНА і МАРІЯ з родинами

Пожертви на Фонд „Поміч Україні"
Централі Суспільної Служби Українців Канади
замість квітів на могилу

бл. п. Надії Федак

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ

1.	Е. Косевич	$10.00
2.	О. Весоловська	10.00
3.	Пан і Пані Й. Спира	10.00
4.	Пан і Пані В. Пристіянський	20.00
5.	В. Новроцький	20.00
6.	Пан і Пані З. Дуда	20.00
7.	М. Охримович	20.00
8.	М. Д. Кордюк	20.00
9.	В. І. Кордюк	20.00
10.	Вінсент Катлер Інсалейшон Інк. (Vincent Cutler Insulation Inc.)	25.00
	Сума	$175.00

ПОДЯКА

У вівторок, 25 березня 1980 р. заснув вічним сном наш найдорожчий Муж, Батько й Дзядзьо

бл. п.

СТЕФАН ГАЛЯРЕВИЧ

Наші Рідні, Приятелі й Знайомі чисельною участю в похоронних відправах, квітами та поважними грошовими пожертвами на релігійні і громадські потреби засвідчили велику пошану й любов для найдорожчої нам Особи, за що цим шляхом складаємо Усім нашу сердечну подяку.

Щиро дякуємо парохові нашої церкви о. Михайлові Ревтюкові за похоронні відправи та повчаючу прощальну проповідь у час відправи Служби Божої, а зокрема ми невимовно вдячні за релігійно-духовну опіку в критичний час тяжких хвилин у нашому домі.

Дякуємо рівнож Голові Пластприяту, п. інж. Завадівському, за прощальні слова в похоронному заведенні, та військовому Побротимові Покійного п. поручникові УСС Лесикові за прощання над відкритою могилою, а українським комбатантам за те, що вшанували свого Побратима стійкою при труні.

Ми вдячні рівнож співакам хору „ДНІПРО" та їх дириґентові п. Е. Садовському за зворушливий спів у час панахиди, а п. д-рові Д. Павлишинові за довготлінню професійну безінтересовну лікарську опіку й допомогу.

Ми невимовно вдячні й зобов'язані Всім за численні китиці квітів, а зокрема за грошові пожертви, що їх для вшанування пам'яті Покійного зложили на корисні цілі у висоті 1,913.00 дол.

Врешті подяка належить також директорові похоронного заведення п. Р. Колодій за уважне й зразкове переведення похоронів.

Хай Всемогучий Господь наділить Усіх щедрими ласками!

В глибокому смутку:
ОСИПА — дружина
Марта КАСАРАБА — дочка з родиною
АДРІЯН — син з родиною

●

ВИКАЗ ПОЖЕРТВ

НА СЛУЖБИ БОЖІ:
П. Т.

По 10.00 — В-Л. Базарки, І-Л. Ванґули, М-М. Гіряки, З. Комарянська, І-Л. Комарянські, І. Мельник, Е-Л. Небеші, М-І. Радзикевичі, Я. Попель, Б. Раковський, С-А. Сахно

По 5.00 — З-М. Голубці, Р-Б-Я. Данилевичі, В-Д. Корлятовичі, З-Л. Лешньовські, Б-З. Німиловичі, А-Ю. Полянські, Н. Раковська, М. Ставнича, М-О. Савчаки, І-С. Фур

НА ПЛАСТОВІ ВИДАННЯ:

50.00 — Орест-Марія Небеші

По 30.00 — З-О. Кассараби, С-В. Небеші

По 25.00 — Пласт. Курінь ім. Войнаровського, М-М. Грушкевичі, Е-Л. Небеші, Р-О. Трешньовські

По 20.00 — С. Волчук, Л-Н. Козбурі, А-В. Надозірні, І-В. Піки, Н-Б. Сатурські, М-Б. Ковчі, Л-М. Голіяни, Р-Е. Полатайки, В-Д. Федорові, Р-А. Глинські, С. Хома, Л. Музичка, Ю-М. Оришкевичі

По 15.00 — В-О. Хміляки

По 10.00 — І-О. Городиські, В-Л. Боднарі, Я-Я. Кришталовичі, О. Калушка, О. Врублівський, А-Г. Яцишини, І-О. Руденські, О-О. Топоровичі, О-М. Гуки, І-Д. Микити, Я-М. Сидорі, В. Малиновський, Р-В. Возняки, І-М. Бачинські, Я-М. Кривяки, І-С. Зваруни, А. Голубець, А. Завадівський, Р. Колодій, О. Боднар

По 5.00 — З-М. Голубці, А. Фединський, Е. Палка, П. Телішевський, Полянські Ю-А., Антонів М-З.

НА УКР. НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ в ГАРВ. УНІВЕРСИТЕТІ:

250.00 — Осипа Галяревич

По 100.00 — Галяревич Адріян і Марта, Кассараба Роман і Марта, Маср Богданна, Гайський Осип, Попель Ярема

По 50.00 Гірняк Микола й Марія, Раковські Ярема і Христина

30.00 — Загасвич Тарас і Марія

По 25.00 — Фаріон Дмитро і Марія, Рошаковський Антон і Анна

По 20.00 — Кавка Микола і Володимира, Космос Стефан і Таня, Купчак Богдан

По 10.00 — Боднарук Роман, Валюх Анатоль, Грабець Роман, Палажій Родіон, Світлик-Кухта

На Служби Божі	160.00
На Пластові видання	713.00
На Укр. Наук. Інститут в Гарвардському Університеті	1,040.00
Разом:	1,913.00

Замість квітів на могилу

бл. п.

ТРОХИМА ЛЕВУША

Брата нашої співробітниці СТЕЛІ РАЄН

на СЛУЖБИ БОЖІ в РИМІ і у БРАЗИЛІЇ та на СИРОТИНЕЦЬ у БРАЗИЛІЇ

зложили 86.00 долярів

ПРАЦІВНИКИ ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСОЮЗУ і В-ва „СВОБОДА"

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА, ДІДА І ПРАДІДА

бл. п.

КОНСТАНТИНА ЙОСИПОВИЧА КЛЕПАЧІВСЬКОГО

б. директора Державного Банку України

буде відправлена

ПАНАХИДА на ЙОГО МОГИЛІ

на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
в середу, 14-го травня 1980 року.

Дружина — МАРІЯ
Донька — СОФІЯ з мужем д-ром ЮРІЄМ ФЕЩЕНКО-ЧОПІВСЬКИМ
Внуки:
ЮРКО з дружиною ЛЯРИСОЮ
Д-р ПЕТРО, АНДРІЙ І ЛІДА
Правнуки: ЮРЧИК І КВІТКА

ПІДГОТОВА ДО МАДРИДСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ У КЛІВЛЕНДІ

Клівленд, Огайо (Н.Я.). — У зв'язку з підготовою до конференції, яка відбудеться в Мадриді восени ц.р. у справі Гельсінкських домовлень, відбулася в Клівленді у престижевому приміщенні Міського Клюбу в днях 25 і 26 квітня нарада присвячена обороні людських прав.

Спонзором цієї конференції була Огаївська Рада Гельсінкських Договорів (Ohio Helsinki Accord Council), у проводі якої є теж українець д-р Андрій Грушкевич.

Ціллю цих нарад було дати відповідним чинникам Уряду інформації у справах, які повинні бути порушені в Мадриді. Щоб засягнути опінії експертів-доповідачів і прислухатися до думок заінтересованої справою авдиторії, взяли в нарадах активну участь найвищі в цій ділянці репрезентанти федерального Уряду з Вашінгтону. Були ними головний дорадник Стейтового Департаменту в цих справах амбасадор Розана Ріджвей і голова Конгресової Комісії Гельсінкських Договорень Самуель Г. Вайс.

Виголошено низку незвичайно інформативних доповідей, після яких відбулася жвава і повна цінних суґестій дискусія.

Першим доповідачем був заступник президента робітничої унії AFL-CIO Том Кан. Його слово на тему: „Людські права в перспективі робітничих уній", передавали безпосередно місцеві радіовисильні.

Дальшу програму виповнили такі доповіді:

„Гельсінкський Договір тепер і в майбутньому" — Андрій Фединський; „Релігійні переслідування в Совєтському Союзі" — д-р Алан Ріга; „Вплив Гельсінкських Договорів на національні процеси в Совєтському Союзі" — д-р Тоні Пармінґ; „Політичне самовизначення у принципі ч.8 Гельсінкських Договорів" — д-р Михайло Пап; „Питання економічної, культурної і соціяльної свободи у принципі ч.8. Гельсінкських Договорів" — д-р Ілґвас Спілнерс; „Життя совєтського в'язня совісти" — Віктор Герман; „Надуживання психіятрії для політичних цілей у Совєтському Союзі" — д-р Марвін Брук. Президент Огаївської Ради Гельсінкських Договорів Гайла Кліма відчитала і вручила голові Конгресової Комісії Гельсінкських Договорів виготовлений Радою меморандум такого змісту:

1. Включити до Мадридської делегації компетентних знавців етнічного походження.

2. А на Конференції у Мадриді: а) осудити непошанування людських прав в Совєтському Союзі і у Східній Европі; б) зажадати звільнення політичних в'язнів; в) подбати про створення міжнародної комісії для контролі Совєтських невільничих таборів і психіятричних шпиталів; г) züактивізувати справу самовизначення народів і деколонізації Совєтського Союзу.

Ціла конференція була зарекордована для „Голосу Америки" кореспондентом з Чікаґо.

На закінчення висвітлено документальний фільм з підсовєтських невільничих таборів зі згадкою у ньому низки визначних українських політичних в'язнів. В залі нарад була рясно виставлена відповідна література, поміж нею на перше місце вибивалися англомовні видання „Смолоскипу".

Учасниками конференції були побіч родовитих американців — жиди, естонці, латвійці, литовці, мадяри, румуни, чехи, хорвати й українці. Українці в числі коло 30 осіб брали жваву участь індивідуально — як організатори, доповідачі, слухачі й дискутанти. Напередодні конференції появилася заходом д-р Ігоря Захарія в місцевій пресі поширена нотатка про нашого політичного в'язня, лікаря, д-ра Миколу Плахотнюка, який довгі роки карається в совєтській психушці.

Конференція була незвичайно успішна і, можна сподіватися, що буде мати поважний вплив на підготовчі праці Уряду до Мадридської Конференції.

Подібні як у Клівленді наради передбачені в недалекому часі у таких містах: Піттсбурґ, Мілвокі, Чікаґо, Лос Анжелес і Сан Франсіско.

Дотичні українські громади повинні завчасу підготуватися, щоб активною участю в нарадах могти належно використати неповторну нагоду піддержати Уряд ЗСА у його твердій поставі у Мадриді в обороні людських і національних прав.

СПРАВА ЕКОЛОГІЇ СТАЛА НА ПЕРЕШКОДІ відкриттю центру для імпортованих тварин і птахів у Ню Віндзорі, Н.Й., що плянувався тут з кошторисом 6,5 мільйонів долярів. Центр мав перетримувати ввезених у країну екзотичних птахів, расових коней та інших тварин, поки їх не проголошено цілком вільними від заразливих хворіб, і якраз ця річ викликала побоювання в місцевих жителів, що ймовірні мікроби могли б заразити озеро Греблі Бівер.

МІЖНАРОДНИЙ ГРОМАДСЬКИЙ ТРИБУНАЛ В ГАЗІ ДЛЯ ПЕРЕГЛЯДУ СПРАВИ Анатолія Щаранського, совєтського дисидента, засудженого безпідставно на 13 років ув'язнення, відкинув обвинувачення Москви, будьтоби розгляд тієї справи збільшує міжнародне напруження. Так само трибунал не взяв до уваги пропаґандивних заяв, поміщуваних у совєтській пресі.

З Клівленду до Кембріджу

Цінний дар українських книг для Гарвардського університету

Україніка в Гарвардському університеті знову збільшилася тепер завдяки даровизні Володимира Лаха і його Дружини з Клівленду, Огайо, виданнями з Галичини, Буковини й Варшави з двох останніх десятиліть австрійського та з двох десятиліть польського (1919-39) періодів, 278-ми книжками. Серед цих книг є (галицька ентимологія) надрукований у Перемишлі 1896 року „Боян — Збірник малоруських квартетів на мужеський хор" Віктора Матюка. З виданих львівською „Просвітою" за ред. Юліяна Романчука книжок „Руської Письменности", а відтак за ред. Василя Лукича (Вол. Левицького, нотаря у Винниках) „Укр. Письменства" є 11 томів (твори М. Шашкевича, Я. Головацького, А. Метлинського, М. Костомарова, П. Куліша, С. Руданського, Ю. Федьковича й І. Нечуй-Левицького). „Акорди"- Антологія української лірики від смерти Т. Шевченка, укладені Ів. Франком, Львів 1903, „Осмогласник", Львів 1904, музичні твори Станислава Людкевича, Василя Безкоровайного, Й. Козицького й окремі числа коломийської „Жіночої долі" з 1929-39 рр.

З центрально-українських видань є виданий у Києві 1912 р. роман Ґрації Деледи „Плющ", написаний Сергієм Єфремовим життєпис Ів. Франка (Петроград 1916) та 2-е видання „Українського національного руху в ХУІ-ХУІІ ст." Михайла Грушевського (1919). З-посеред виданих совєтським режимом до 1945р. книжок слід відмітити обробку російською мовою „Запорожця за Дунаєм" С. Гулака-Артемовського з передмовою Д. Ревуцького і статтями кількох авторів, музичні твори Миколи Лисенка, Л. Ревуцького, Я. Степового й Г. Верьовки, спогади Варфоломея Шевченка про Шевченка, деякі твори Ол. Стороженка, Б. Грінченка, І. Франка й М. Чернявського, Василя Стефаника, П. Филиповича, А. Музички, К. Воблого й В. В. Кістяковського. З 1920-45 рр. є 37 книжок перекладів літературних творів чужих авторів. З років після1945 є лише п'ть книжок.

З перекладів літературних творів чужих авторів на українську мову поза СССР є лише 25 книжок. 8 книжок є з кружка українських празько-подєбрадських видань та одна, видана в Ужгороді. Серед 138 книжок, виданих українськими еміґрантами в Західній Европі й Америці,слід звернути увагу на збірку Юрія Клена „Прокляті роки" з обкладинкою Донцовського „Вістника. Для історії Бесарабії є важливі „Записки"з Кишинева з 1903-1904 рр. губернатора кн. С. Д. Урусова російською мовою. Є також одинадцять чисел паризької „Нашої Доби."

Цю цінну збірку україніки панства Лахів передано до Гарвардського університету 12-го квітня в присутності Едварда Касинця - бібліографа та бібліотекаря УНІГУ, який репрезентував адміністрацію великої бібліотечної системи Гарвардського університету, та д-ра Ярослава Мігайчука, визначного мецената ФКУ й активного члена комітету ФКУ в Клівленді. Завдяки йому і його синові Юрієві, докторантові славістики в Гарварді, можна було дар Володимира Лаха і його Дружини спрямувати до найбільшої у вільному світі книгозбірні україніки.

В пакувані й висилці того матеріялу з Клівленду до Кембріджу допомогали невтомні діячі ФКУ інж. Василь Лагошняк, голова комітету ФКУ, і мґр Орися Лагошняк, обоє члени Головної екзекутиви ФКУ.

д-р Н. Андрусяк

ЗАПЛЯНОВАНО АВТОРСЬКІ ВЕЧОРИ ЯРА СЛАВУТИЧА

Монтреаль, Канада. — По дорозі на славістичну конференцію в Монтреалі д-р Яр Славутич, професор Альбертського університету, протягом травня буде зупинятися в багатьох скупченнях українців Канади та Америки. Зокрема він прочитає зі своєї нової поеми „Моя доба" розділи „Голод" (створений Москвою 1933 р.), „Повстання" і „Рейди УПА" (присвячено сл. п. Т. Чупринці-Шухевичеві) — у таких містах (у дужках подано прізвища організаторів вечорів).

Детройт — 2-го травня (Марія Гарасевич); Клівленд — 3-го (В. Баслядинський); Боффало — 4-го (д-р М. Лоза); Кіченер — 8-го (І. Винницький); Торонто — 9-го (М. Ґава); Піттсбурґ — 11-го (д-р В. Ящун); Вашінгтон — 14-го (проф. П. Одарченко); Ню Йорк — 18-го травня (Б. Качор). Устійнюються точні дати вечорів у таких містах: Сиракузи, Скрентон, Нюарк, Трентон, Філядельфія, Монтреаль. Подробиці щодо місця й години — подадуть місцеві організатори. Слухачі матимуть нагоду набути нову книгу поета.

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ

Ню Йорк, Н.Й. — У днях 16-го, 17-го і 18-го травня на 7-ій вулиці між Першою і Другою евеню тут відбудеться Український Фестиваль, що його влаштовує українська католицька церква св. Юра. Фестиваль включатиме мистецьку програму, виставки народного мистецтва, продаж українських страв, печива тощо.

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Новий український лікар в Боффало

Д-р Олена-Марта Сайкевич

Українська громада міста Боффало, Н.Й., радісно прийняла вістку, що Олена-Марта Сайкевич, закінчивши довгі студії медичних наук, одержала диплом доктора і стала лікарем медицини.

Д-р Олена Сайкевич є дочкою д-ра Махайла та Неонілі Сайкевичів, відомих громадян місцевої української громади. Д-р Михайло, колишній голова Відділу УККА, колишній голова Лікарського товариства, великий приятель пластової молоді й ентузіяст пластової оселі Новий Сокіл. Мати молодої лікарки, Неоніля — кількакратна медсестра пластових таборів на Новому Соколі, неструджена робітниця в церковному сестрицтві на Блекрак, — яке вміло здобуває фонди на будову нового храму Божого, — та учителька Школи українознавства.

Олена Сайкевич народилася 23-го квітня 1953 року в Кентон, Огайо. Середню школу закінчила в одній з кращих шкіл у Боффало. За найкращі оцінки в науці вона стала почесним членом крайового почесного академічного товариства та була нагороджена „Нейшенел Гайскул Авард фор Ексцеленс", про що писала американська газета в свій час.

В 1968 році Олена-Марта закінчила матурою українську Рідну школу, як також вона абсольвентка Українського Музичного Інституту з ділянки фортепіяну. В ґрудні 1975 року закінчила студії в Боффалівському університеті з біології з ступенем бакалавра — „кум лявде" і через чотири роки закінчила медичні студії університету в Мехіко. Тепер д-р Олена Сайкевич розпочала лікарський інтернішіп при медичному відділі університету в Боффало. В майбутньому д-р Оленка плянує спеціялізуватися у ділянці діяґностичної радіології.

Побіч науки Оленка була активною в пластовій станиці, сповняючи виховну працю — кошової. Як пластова новачка та юначка вона була учасницею всіх пластових таборів на Соколі. За нею спеціяльні табори спортово-лещатарські та мандрівний табір „Стежок культури" по Греції. Олена Сайкевич належить до пластового куреня „Ті, що греблі рвуть".

Д-р Михайло та Неоніля Сайкевичі крім дочки Олени мають ще двох синів: Ярослав закінчив студії медицини в Німеччині і тепер лікар-рентґенолог, Мирон — інженер аеронавтики. Обидва — колишні пластуни і тепер проживають в місті Сієтл, Вашінґтон.

І справді, такою молоддю, як нове покоління, хоч вихованою серед чужого середовища по школах, але дбайливо плеканою теплом рідної хати, українською школою та Пластом, можна пишатись. Ця молодь свідома своїх завдань і покликань та дає на сьогодні й на майбутнє бажані плоди, чудове жниво в закріпленні інтелектуальної та професійної сили й у розбудові здорової національно і свідомої української підметової субстанції у новій дійсності.

Ми з гордістю дивимося на таких молодих людей, які своїми здібностями та впертою працею в науці здобувають особисто собі, родині, громаді та цілому українському суспільству признання й похвалу.

Українська громада й пластова організація висловлюють щирі ґратуляції батькам, а особливо д-р Оленці за ці досягнення і ждуть всі на дальшу корисну й потрібну громадську й виховну працю в громаді та Пласті.

Я. П.

Винагорода для родини робітника, що став нездібним до праці

Охорона Соціяльного забезпечення для родини робітника, що став нездібним до праці, має за мету помогти покрити втрату заробітку, коли робітник перестав через нездібність працювати. Втрата заробітку працюючого б'є по родині робітника. Тому, коли робітник, що став нездібний до праці, дістає хворобову пенсію, певні члени його родини стають управнені до допомоги.

Перша особа, управнена до допомоги, є його дружина. Вона управнена до допомоги в сумі 50 відсотків з підставового заробітку, якщо вона подасться по пенсію у 65 років життя. У 62 роки вона дістане тільки 37 1/2 відсотка. Дружина однак, управнена до пенсії в усякім віці, якщо вона доглядає дитину чоловіка, яка ще не має 18 років життя, або і поверх 18 років, якщо дитина каліка. Дружина не дістане хворобову пенсію, якщо вона опікується дитиною у віці понад 18 років, яка є студентом.

Розведена жінка: колишня дружина нездібного до праці чоловіка може діставати пенсію на рахунок його зарібку, якщо вона була одружена з ним найменше 10 років. Усі інші права розведеної жінки є ті самі, що і заміжньої жінки. Однак, коли розведена жінка вийде знову заміж, вона не може дальше діставати пенсію на рахунок свого першого мужа, але діти від першого чоловіка і дальше будуть діставати пенсію, доки не осягнуть повноліття.

Муж і розведений муж: згідно з рішенням Найвищого суду від березня 1977 року, муж може діставати пенсію за рахунок праці своєї жінки. Це нове рішення дасть можливість більшій кількості чоловіків діставати пенсію на рахунок їхніх жінок. Це означає, що тепер, коли нездібна до праці жінка дістає хворобову пенсію, то її чоловік може сидіти вдома, доглядати дітей і діставати місячно чеки.

Залежні діти: діти робітника, що став нездібним до праці і одержує хворобову пенсію, також можуть бути управнені до пенсії. Щоб діставати пенсію, дитина хворого робітника мусить мати менше, як 18 років віку, але — аж до 22 років, коли є студентом і неодружена. Залежної дитини винагорода виносить 50 відсотків.

Діти мають право на пенсію по своїх природних батьках. Однак, адоптована дитина, що живе зі своїми батьками, може дістати пенсію на рахунок батьків, що її адоптували. Так, що дитина, яка живе зі своєю матір'ю і прибраним батьком, може мати право на пенсію на рахунок трьох осіб: своєї матері, батька або адоптованого батька.

Як заробіток знижує винагороду? Заробітки дружини і дітей знижують їхні місячні чеки, але не мають впливу на пенсію самого нездібного до праці робітника.

Микола Шпитко

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Вістки з України „Бориславська Сніжинка"

Продовжуються славні спортові традиції в українському Бориславі. В часах польської займанщини місцева українська молодь наперекір окупантам горнулася і вправляла спорт: копаний м'яч, легку атлетику, наколесництво, лещатарство і інші види спорту. Змінилися часи, а з ними і окупанти України в цьому числі і цього старинного промислового українського міста — Борислава. І знову наперекір цим разом російським окупантам українська молодь вправляє спорт і власними силами та за власні кошти розбудовує спортові бази: стадіони, плавацькі басейни, лещатарські і санні траси. Саме на лещатарській трасі, що її збудували на урочищі Добрятина, вже відбуваються змагання, так зв. „Бориславські Сніжинки". Найактивнішим, -його звуть там універсальним спортовцем Борислава, — є Ігор Рентюк, який є інструктором лещетарів. У вільний час від праці такі чолові спортовці Борислава, як Ярослав і Мирон Химин, А. Пабіс, інж. А. Тишковський, Я. Дякович і Ю. Гринчак, встановили підтягач і освітлення на лещетарській трасі Добрятина. Ігор Рентюк і інструктор Іван Мицак тренують понад 300 школярів м. Борислава. Цьогорічна „Бориславська Сніжинка" була справжнім святом зими. В урочище прибули численні жителі Борислава, які подивляли таких відомих лещетарів Борислава, як О. Блинда й Т. Цудзяк, яких до цих змагань підготував досвідчений Орест Дубняк. Поруч лещетарства молодь активна теж в санному спорті, трасу для якого теж власними руками і коштами збудували українські спортовці м. Борислава. Одним із головних інструкторів цього спорту є Володимир Пиж, у підготовці інвентаря йому допомагає Олег Фрицький. Крім зимових видів спорту сучасна українська молодь Борислава вправляє і літні види спорту, з яких найбільше відомі вже і поза Україною бориславськи лучники, завдяки авторитетові яких в Бориславі вже 20 років відбуваються міжнародні змагання лучників, звані „Прикарпатська стріла".

(от)

СУСПІЛЬНІ СИСТЕМИ...

(Закінчення зі стор. 2)

тих країнах, які програли в Другій світовій війні, які були основно знищені, нові соціяльно-економічні сили мусять боротися, щоб здобути собі місце, мусять виявити максимум динаміки. В ЗСА і Англії профспілки і об'єднання підприємців мають таку силу, що незорганізоване суспільство її зломити не може, а держава не... хоче, бо й не дуже має право на це. І тому вони можуть перейти до денного порядку над вимогами продуктивности, вони своєю потугою вибивають з дії ринкові сили й закони. Коли приходить спад збуту їхніх виробів і їм грозить спад прибутків, вони протилежно до всіх законів ринкової господарки не знижують цін, а їх підвищують, бо для них головне захистити свої прибутки і привілеї.

У висліді того прийшов занепад ефективности поодиноких фабрик, ділянок промислу, промислових концернів, а в слід за тим ефективности господарської цілости. Там, де ще немає тієї „вікової зажилости", де ще не прийшла „соціяльна склероза", наприклад, у південних стейтах ЗСА, господарська ефективність зовсім інша, вища. Чи можна з того морального застою вийти? Очевидно, що так. Але не можна цього зробити законом, ухвалою. Зміна постави, звичайно, приходить у висліді важких ударів, болючих невдач і загроз.